

SETMANARI ILUSTRAT, DE LITERATURA, NOVAS Y ANÚNCIS

PREU: 15 CENTIMS —♦— SURT LOS DISSAPTES

Plassa del Pi, número 3, pis 2^{on}

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

En Barcelona Ptas. 2 trimestre
Fora ciutat » 2 »
Los suscriptors del interior reben las obras del
: : : : : folletí encuadernadas : : : : :

DIRECTOR

D. Joan Brú Sanclement

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Plassa del Pi, 3, 2^{on} (Buzó á la escala)

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. 15 cénts.
Donant avis se passa á domicili sense
: : : : : augment de preu : : : : :

DESITJEM á tots nostres
lectors salut y prosperitat
en lo nou any de 1897
LA REDACCIÓ.

Balans Teatral Catalá

1896

UNA vegada més, venim á cumplir la
tasca que 'ns imposarem al empen-
drer lo trevall, fa ja sis anys, d'aco-
plar, en pública manifestació, tot
lo mohiment teatral de casa.

Llegeixis donchs, á continuació,
la llista dels estrenos verificats du-
rant l'any que acaba de finir:

Janer

Honra á proba.—Drama en tres actes, vers, original
de D. Joaquim Albanell y Vilas. Vich, dia 5.

Lo primer fill.—Monólech, vers, original de D. Lluís
Millá. Romea, dia 7.

Una prometença.—Comedia en un acte, prosa, origi-
nal de D. Joan Marxuach. Romea, dia 10.

Sotter per forsa.—Monólech, prosa, original de don
J. Robert P. Societat «Don Quijote», dia 12.

L' embaiador del hivern.—Semi-monólech, vers, de
D. J. Asmarats. Sans, dia 12.

Trampas.—Comedia en tres actes, vers, de D. Manel
Rovira y Serra. Romea, dia 14.

Entrar per la finestra.—Comedia en un acte, prosa,
original de D. Pere Reig y Fiol. Romea, dia 28.

Febrer

¡Trona avall!—Diálech, vers, original de D. Fran-
cesch Torres (Sisquet del Full). Societat «Roger de
Lluria», dia 9.

Lo general No Importa.—Comedia en tres actes, vers,
original de D. Teodoro Baró. Romea, dia 11.

A las foscas.—Comedia en un acte, prosa, original
de D. Francesch Pradell y D. Joseph Toullet. Olimpo,
dia 13.

A caball del dimoni.—Monólech cómic, prosa, ori-
ginal de D. Ramón Franqueza y Comas. Romea, dia 15.

Sort del anunci.—Monólech, vers, original de don
Francisco Comas. Societat coral «Campestre», dia 18.

Entressuelo primera.—Sainete en un acte, prosa, ori-
ginal de D. Pere Juliá Sust. Romea, dia 21.

Gent de vehinat.—Comedia en un acte y tres quadros,
vers, original de D. Ramón Caralt. Centre recreatiu
«Catalunya», dia 23.

La carta misteriosa.—Comedia en dos actes, prosa,
original de D. Salvador Truyols. Lope de Vega, dia 29.

Lluylas del cor.—Monólech, vers, original de D. Jo-
seph Pont y Espasa. Badalona, dia 29.

La mania d' un notari.—Comedia en un acte, vers,
original de D. F. Iglesias Guizard, Olimpo, dia 29.

Mars

Prudenci.—Monólech, prosa, original de D. Ignasi
Torruella. Manresa, dia 1.

Viudet.—Monòlech, vers, original de D. Joan Ribas y Carreras. Blanes, dia 1.

A ca 'l prestamista.—Sarsuela en un acte, lletra de D. Joan Serra, música de D. Esteve Burés. Manresa, dia 1.

Las erradas del papá.—Comedia en un acte, prosa, arreglo de D. Conrat Colomer. Romea, dia 3.

No sempre qui paga trenca.—Comedia en un acte, prosa, original de D. Francisco Figueras Ribot. Romea, dia 3.

La mort del Compte d' Urgell.—Monòlech, vers, original de D. Angel Guimerà. Romea, dia 6.

¡Ambo!—Comedia en un acte, prosa, original de don Joseph Campderrós. Romea, dia 10.

Retratos.—Comedia en un acte, prosa, original de D. Joan Manubens Vidal. Olimpo, dia 18.

Sabaterada.—Monòlech, vers, original de D. Raimond Casas Pedrerol. Valls, dia 19.

Carambola y palos.—Aproposit en un acte, vers, original de D. Joseph Trullàs, Tarrasa, dia 19.

La baylarina.—Comedia en tres actes, prosa, arreglo dels senyors Ayné, Rabell y García Blaha. Romea, dia 22.

Del ball a casa.—Diàlech, vers, original de D. Jaume Llopart. Ateneo de Hostafranchs, dia 22.

Ja soch aquí.—Monòlech, vers, anónim. Eldorado, dia 24.

Lo geni del mal.—Drama en tres actes, vers, original de D. Pere Reig y Fiol. Olimpo, dia 24.

Lo noy de bordo.—Quadro dramàtic en un acte, vers, original dels senyors Alemany Borrás y Ribas Carreras, Blanes, dia 25.

Lo secret de la creu.—Comedia en tres actes, vers, original de D. Francisco Comerma Bachs. Horta, dia 29.

Fora comedias.—Comedia en un acte, vers, original de D. Francisco Comerma Bachs. Horta, dia 29.

La llupia.—Joguina en un acte, prosa, arreglo de D. Conrat Colomer, Romea, dia 31.

Una poma per la sed.—Joguèl còmic en un acte, prosa, original de D. Lambert Escaler. Romea, dia 29.

Abril

Un aprenent d' autor.—Monòlech, prosa, original de D. Joseph Ibarra. Tarragona, dia 5.

Per una dona.—Comedia en un acte, prosa, original de D. Francisco Llopart. Ateneo de Hostafranchs, dia 5.

Lo Corder.—Sainete en un acte, prosa, original de D. Joan Ribas Puigvert. Sant Martí de Provensals, dia 5.

La Lletera del carrer de casa.—Sainete en un acte, prosa, original de D. Salvador Serrado. Societat «Niu Guerrer», dia 6.

La voluntat del avi.—Comedia en un acte, prosa, original de D. Francesch Pradell. Olimpo, dia 12.

Clàssichs y modernistas.—Comedia en un acte, vers, original de D. Joseph Burgas (Mayet). Societat «Centre Escolar», dia 12.

Lo dijous gras.—Comedia en un acte, prosa, original de D. Abelardo Coma. Societat «Niu Guerrer», dia 12.

La festa del blat.—Drama en tres actes, prosa, original de D. Angel Guimerà. Romea, dia 24.

Maig

Lo jech de 'n Migranya.—Sainete en un acte, prosa, original de D. Teodoro Baró. Romea, dia 1.

Los dos camins de la vida.—Comedia en tres actes, prosa, arreglo de D. Teodoro Bonaplata. Badalona, dia 3.

Manias.—Sarsuela en un acte, vers, original de don Joseph Pradell, música del mestre D. Francisco Palau. Societat «Centre Moral», dia 3.

La sanch del poble.—Quadro dramàtic, prosa, original de D. Mario Sagalás. Romea, dia 4.

Los héroes de la manigua.—Quadro en un acte, prosa, de D. Ramón Riera. Romea, dia 6.

Los encants de Sant Antoni.—Sainete en un acte, prosa, original de D. Joseph M. Pous. Novetats, dia 9.

Amunt y crits.—Comedia en tres actes, prosa, original de D. Pere Reig Fiol. Romea, dia 15.

Bona nit y bona hora.—Aproposit en un acte, prosa, original de N. N. Jardí Espanyol, dia 23.

Fulla cayguda.—Drama en un acte, vers, original de D. Joseph Aragonés. «Centre Moral», dia 24.

Cápsulas Maüser.—Sarsuela en un acte, vers, original de D. Joan Manubens Vidal, música del mestre Francisco Palau. «Centre Moral», dia 24.

Carn vella.—Monòlech, vers, original de D. Francesch Torres. Societat «Nova Lira», dia 25.

Verdalet pare y fill del comers de Barcelona.—Sarsuela en dos actes, lletra de D. Conrat Colomer, música del mestre Urbano Fando. Jardí Espanyol, dia 26.

Turbanadas.—Drama en un acte, vers, original de don Pere Grané y Juliá. Badalona, dia 30.

Juny

Un debut.—Desarreglo en dos actes, prosa. Jardí Espanyol, dia 5.

Carta d' amor.—Comedia en un acte, prosa, original dels senyors Llach y Llanes. Societat «Roger de Llúria», dia 7.

Las erradas del papá.—Sarsuela en un acte, llibre de D. Conrat Colomer, música del mestre D. Juli Pérez Aguirre. Jardí Espanyol, dia 12.

Códich d' honor.—Drama en un acte, prosa, original de D. Vicens Badias Puyal. Societat «Coppelia», dia 13.

Banyes de mar.—Sainete líric en un acte, prosa, llibre de D. Joan Manel Casademunt, música del mestre Cosme Ribera. Jardí Espanyol, dia 15.

Aventuras de dos novicis.—Aproposit en un acte, vers y prosa, original de D. Alfons Vila y D. Manel Roig. Tarragona, dia 21.

Lo plor del reservista.—Monòlech, vers, original de D. Pere Llurdella Vallhonrat. Martorell, dia 24.

La cogida del Cartujano.—Sarsuela en dos actes, música del mestre Fita. Jardí Espanyol, dia 26.

Don Joanico.—Parodia en un acte, vers, original de D. Jaume Llopart. «Ateneo de Hostafranchs», dia 28.

Joan de la calma.—Humorada en tres actes, prosa, original de D. Joan Manubens Vidal. «Centre Moral», dia 28.

Juliol

Un marquès emmatllevat.—Comedia en un acte, prosa. Jardí Espanyol, dia 4.

L' arcabde del dia.—Comedia en dos actes, vers, original de D. Gustavo Martí de Revert. Vich, dia 5.

Una llissó de dibuix.—Sarsuela en un acte, lletra de D. Francisco Figueras, música del mestre Fando. Jardí Espanyol, dia 11.

Pura, ó ferit en la guerra.—Drama en tres actes, prosa y vers, original de D. J. Miralles. Sant Martí de Provensals, dia 19.

A ca 'l Julje.—Sainete en un acte, prosa, original de D. Joan Manubens Vidal. «Centre Moral», dia 25.

Lo llibertador de Suïssa.—Drama en un acte y dos quadros, vers, original de D. Joan Manubens Vidal. «Centre Moral», dia 25.

Agost

Planys d' un pegataire.—Monòlech, vers, original de D. Joan Gorina. Tarrassa, dia 2.

Las bodas de ca 'n Bardissa.—Sarsuela en un acte, lletra de D. J. Casas y Pallerols, música del mestre Vilà y Priu. Cornellà, dia 16.

Un de tants.—Monòlech, prosa, original de D. Ramon Picó y Campamar. Círcul «Dreta del Ensanche», dia 30.

Septembre

Sense esperansa.—Drama en tres actes, prosa, original de D. Francesch de A. Criach. Sabadell, dia 20.

A la ratlana.—Comedia en un acte, prosa, original de D. Joseph Argila y Font. Mataró, dia 20.

Honar pare y mare.—Drama en dos actes, vers, original de D. Angel Ribas. «Associació Sant Lluís Gonzaga», dia 24.

La venjansa d' una sogra.—Comedia en un acte, prosa, original de D. Lluís Llibre. Mataró, dia 27.

Jurament sellat ab sanch.—Drama en tres actes, vers, original de D. Valentí Xirinachs y Farrés. Prat de Llobregat, dia 27.

Octubre

Gallina vella ja bon caldo.—Comedia en un acte, prosa, desarreglo. Romea, dia 3.

Lo castell de la Roca.—Drama en quatre actes, prosa, original de D. Anton Novellas. Granollers, dia 4.

Fa ja un any.—Monòlech, vers, original de D. Ramon Caralt. Centre recreatiu «Catalunya», dia 4.

Poderós caballer es Don Diner.—Joguèt cómic en un acte, prosa, original de D. Joseph Bernadó y March. Lope de Vega, dia 10.

¿Qué 'n sortirà?—Monòlech, vers, original de D. L. Almerich. Societat «La Lira», dia 11.

La igualtat de classes.—Drama en tres actes, vers, original de D. Joan Manubens Vidal. «Centre Moral», dia 11.

Noble venjansa.—Drama en tres actes, vers, original de D. Esteve Serra. Sabadell, dia 11.

Sanós y parells.—Comedia en un acte, prosa, del senyors Suárez y Capella. Romea, dia 16.

Indaleci.—Drama en tres actes, prosa, original de D. Ignasi Torruella. Manresa, dia 18.

Los grills de las sebas.—Humorada en un acte, vers, original dels senyors Roig y Millá. «Círcul Barcelonés de Obrers», dia 25.

L' hereuher de la ferreteria.—Comedia en tres actes, prosa, arreglo de D. F. Vidal Jumbert. Granollers, dia 25.

Lo rapte de la Sabina.—Comedia en un acte, prosa, original de D. Francisco Figueras. Romea, dia 30.

Novembre

La forsa de las passions.—Drama en tres actes, vers, original de D. Francesch Pradell. «Centre Moral», dia 8.

La estació de la granota.—Sainete en un acte, prosa, original de D. Teodoro Baró. Romea, dia 10.

Niu d' embolichs.—Joguèt cómic en un acte, original de D. Angel Salabert. Gracia, dia 12.

Pere Pau.—Parodia en un acte y quatre quadros.

Mon agraïment.—Monòlech, vers, original de D. Manel Espunya. Centre «Roger de Flor», dia 15.

¡Tinch gana!—Monòlech, vers, original de D. L. Almerich. Societat «La Lira», dia 15.

Enveja.—Drama en tres actes, original dels senyors Fors y Fàbregas. «Associació Sant Lluís Gonzaga», dia 15.

L' amich Molas.—Comedia en tres actes, prosa, arreglo de D. Urbano Fando. Romea, dia 18.

El Cup.—Drama en tres actes, vers, original de don Lluís Sunyer Casademunt. Gracia, dia 19.

Un Don Juan Tenorio á trossos.—Casi monòlech en un acte, vers, original de D. Anton Saltiveri. Olimpo, dia 22.

Una cosa que passa.—Comedia en un acte, vers, original de D. N. Oller. «Institut Salesià de Hostafranchs», dia 22.

Foch d' amor.—Joguèt cómic, original de D. Joan Salabert. Gracia, dia 26.

La Borda.—Drama en tres actes, prosa, original de D. Joseph Berga y Boada. Olot, dia 28.

Los esquellots.—Sarsuela en un acte y tres quadros, original lletra y música de D. Ramon Bartumeus. Sant Pere de Premià, dia 29.

Desembre

¡May mes Fronton!—Apropòsit en un acte, vers, original de D. Anton Saltiveri. Gracia, dia 3.

Esperant contestació.—Monòlech, vers, original de D. Joseph Llopart. Centre «Catalunya», dia 6.

La grossa de Nadal.—Sainete en un acte, vers, original de D. Anton Saltiveri. Novetats, dia 13.

Lo rapte de D. Sabino.—Diàlech en un acte, prosa, arreglo de D. Joan Manubens Vidal. «Centre Moral», dia 13.

Las penas d'un casat.—Monólech, vers, original de D. Lluís Millá. Gràcia, dia 13.

Parells ó sanús.—Comedia en un acte, prosa, arregio de D. Eduart Aulés, Romea, dia 15.

En Peguera.—Monólech, vers, original de D. Joseph Martrus. Gràcia, dia 17.

Un hora tonta.—Comedia en un acte, vers, original de D. Lluís Suñé Casademunt. Gràcia, dia 17.

Rata sabia.—Sarsuela en un acte, vers, lletra de don Joaquim Roig, música de D. Joseph M. Comella. Societat «Niu Guerrer», dia 20.

La lletera del carrer de casa.—Sarsuela en un acte, lletra de D. Salvador Sarrado, música de D. Emili Majem. Societat «Niu Guerrer», dia 20.

Lo gall de Nadal.—Comedia en un acte, prosa, original de D. Angel Ribas. «Associació Sant Lluís Gonzaga», dia 26.

La tenda dels Encants.—Comedia en un acte, vers, original de D. Rafel N. Oller. «Associació Sant Lluís Gonzaga», dia 26.

Quan la guineu no 'n pot haber.—Comedia en un acte, vers, original de D. Ramón Llef. Viladecaballs, dia 26.

La filla del paleta.—Sarsuela en un acte, llibre de D. Santiago Baró, música de D. Gumersindo Guardiola. Societat «Miss Helyett», dia 26.

Las engunias d'un gitano ó 'l sabatot misteriós.—Comedia de màgica en un acte y sis quadros, anònim. Centre «Catalunya», dia 27.

Colometa la gitana ó 'l regrés dels confinats.—Sainete en un acte, prosa, original de D. Emili Vilanova. Romea, dia 28.

El senyor Palandarias.—Sarsuela en un acte, lletra de D. Joaquim Montero, música del mestre Isaura. Teatre Principal, dia 31.

Resumen

Total de obras estrenadas, 124. Corresponen 86 á Barcelona y 38 á diferentes poblacions de Catalunya.

De las estrenadas á Barcelona, ho han sigut: 26 al Romea; 8 al Jardí Espanyol; 2 al Novetats; 1 al Eldorado; 1 al Circó Espanyol Modelo, 1 al Principal y 46 en Societats recreativas.

Corresponen á las demás poblacions: 7 Gràcia; 3 Badalona; 3 Manresa; 2 Blanes, Sabadell, Mataró, Vich, Tarragona, Granollers, Tarrasa y Sant Martí de Provensals y 1 á Martorell, Olot, Valls, Sans, Horta, Sant Pere de Premià, Cornellá, Prat de Llobregat y Viladecaballs.

Classificadas las obras pel número d'actes, donan lo següent resultat: 97 en un, 6 en dos y 21 en tres ó més actes.

Entre las 97 primeras s'hi contan 25 monólechs.

S'ha compost música per 15 de ditas obras.

Los estrenos que han correspost á cada mes son: Janer, 7; Febrer, 10; Mars, 19; Abril, 8; Maig, 13; Juny, 10; Juliol, 6; Agost, 3; Septiembre, 5; Octubre, 12; Noviembre, 14 y Deseembre, 17.

Com pot veurers, fructuós ha sigut l'any 1896 en estrenos catalans. 35 més que l'any passat. Llástima que l'aument del número no respongui á la qualitat d'ellas. Fent raras y molt honrosas excepcions, pochs son los noms dels autors de fama que han prestat tribut portant á l'escena los fruyts del seu privilegiat talent.

Del Balans del 1896 n'hi ha prou ab donarhi un lleuger repàs pera veurehi reflectat lo verdader estat actual de la nostra escena. Presenta l'aspecte d'un camp ben assahonat, quina sembra esclata á dojo sense una má carinyosa que la cuydi guiantla bé, y n'arrenqui alguns escardots que sobressurten com á tals per la forma rara que ostentan y que sols xuclan la vida á plantas de profit.

Tal abundó d'estrenos nos demostra clarament que la bona afició al cultiu de la nostra escena va en augment, y que á temps som en salvarla del estat d'em-pobriment intelectual, á que l'han dut los que més interessats debian mostrarse en ajudarla en son esplendor.

J. XIMENO PLANAS.

Crónica

EMBLA que al últim's farà alguna cosa de profit en bé del Teatre Catalá. El concurs obert pel periódich festiu *Ants de Frare*, al objecte de premiar la mellor *Memoria* sobre las bases en que deuria descansar la revindicació del teatro regional, ab tant esforços creat y avuy en mans de quatre xapucés, va donar bon resultat. De las *Memorias* enviadas 'n sobresurtia notablement una, que 's guanyá el premi, la qual resultá ser del conegut escriptor y autor dramátich D. Artur Guasch Tombas, redactor de *La Tomasa*.

Tres punts principals abarcan las mentadas bases, la creació d'una societat de autors y compositors catalans, que puga donar representacions de sas obras, sense deure mercés de cap empresa, l'aument dels drets de propietat avuy reduhits casi á la meytat dels castellans, á pesar de que 'l catalá no te tanta estera de acció, y despertar ab la unió de tots, autors y admiradors, l'estimul pels que 's trovan barradas las portas dels Teatros, per motius que res tenen que veurer ab el mérit de sas obras.

La unió fa la forsa, y si aqueix ideal de agermanar els autors dramátichs pot lograse, com creyém, haurá arribat la hora de la emancipació de la catalana escena.

Son tant importants aqueixos tres punts, que ab ells sols, podria lograse el desitj de l'autor de la mentada *Memoria* qu' es el dels amants de la obra d'en *Pitarra*.

Per avuy poca cosa més puch dirlos, si no que s'ha nombrat una ponencia, encarregada de redactar uns reglaments pera la futura Societat, y que aqueixa ponencia ha sigut elegida entre els individuos que componen la *Junta organísadora*.

Tenim donchs que 's trevallia de ferm en tant laudable propósit, y escusat es dir que nosaltres

estém incondicionalment al costat de la *Junta*, convensuts de que, tots quants estimin en alguna cosa, no ja la glòria, si no la honra del *Teatro Catalá*, vindrán á juntarse ab nosaltres, pera anar tots com un sol home, á defensar la llibertat del verdader *Teatro Catalá*, enderrocant aqueix mercantilisme que l' ofega y 'l profana.

Creyém que tots els autors de nota vindrán també ab nosaltres, y ab ells vindrá el públich, el verdader públich de la terra á qui se l' hi dona tant sovint bou per bestia grossa y que 's trova en sa majoria retrahit y fastiguejat.

Comprometentme á tractar en son dia ab la extensió que requereix tant trascendental assumpto, faig punt final felicitant al periódich *Anis de Frare*, pel éxit de son *Concurs* y al autor de la *Memoria*, per haber alcansat tan justament el *Premi*, que es segurament la base de nous dias de esplendor per nostre Teatro.

A. LLIMONER.

Teatro Catalá

QUAN LA GUINEU NO 'N POT HABER...

Comedia en un acte, en prosa y vers, original de D. Ramón Llei. Estrenada la nit del 26 del corrent en lo teatro de Viladecaballs.

La interpretació d' aquesta obreta fou un éxit continuat per son jove autor, qui 's presentaba al públich per primera vegada, com autor y actor al mateix temps.

Acertat estigué l' autor en l' assumpto de la mateixa, puig si bé de reduhida acció, es un bonich exemple de la coneguda máxima de que l' obra pren títol.

Lo públich no pará de riurer en tot lo desarrollo de la mateixa, gracias á la notable *vis cómica* que son autor demostrá possehir per lo teatro.

Lo desempenyo, á cárrech dels senyors Marinello, Homs y Vilarrubí, bastant ajustat, y especialment la senyoreta Miralles, que digué son paper molt acertadament.

GALÍ.

LO GALL DE NADAL

Comedia en un acte, original de D. Angel Ribas, estrenada la tarde del 26 del corrent, en lo local de la Associació de Sant Lluís, parroquia de Sant Pau.

Aquesta comedia es com son títol deixa veure, d' actualitat y d' ella está fet l' elogi dihent que fou demanat l' autor, que surti junt ab els senyors Vernis, Marca y demés qu' hi prengueren part.

LA TENDA DELS ENCANTS

Pessa en un acte y en vers, original de D. Rafel N. Oller, estrenada 'l mateix dia y lloch que l' anterior.

Unas escenas de costums un tant mogudas, vestidas ab bonichs versos que digueren *tal qual* los senyors Toneu, Custodi, Viladoms y Gualba... y *tutti contenti*.

L' autor sortí á rebre los aplausos del públich.

V.

LA FILLA DEL PALETA

Sarsuela en un acte, llibre de don Santiago Baró, música de don Gumersindo Guardiola. Estrenada en la societat «Miss Helyett» lo dia 26.

Obtingué molt bon éxit, demanantse als autors al final de la representació y aplaudintse durant lo trascur varias situacions ben trovadas y fentse repetir varios números de música.

Lo desempenyo siguié ben cuydat.

X.

LAS ENGUNIAS D' UN GITANO Ó 'L SABATOT MISTERIOS

Comedia de mágica en un acte y sis cuadros, estrenada la tarde del 27 del corrent en lo centre recreatiu «Catalunya».

Es una obreta escrita sense pretencions y sens altre objecte que fer passar un bon rato al públich.

Aquest aixís ho conegué y s' entregá desde las primeras escenas, rihent francament los xistes de que está sembrada l' obreta.

Contribuiren al éxit lo bon desempenyo que hi donaren la senyoreta Blanca León y 'ls senyors Mercader, Ballart, Llach, Sabat y Pau, etc.

VASEBOL.

COLOMETA LA GITANA Ó 'L REGRÉS DELS CONFINATS

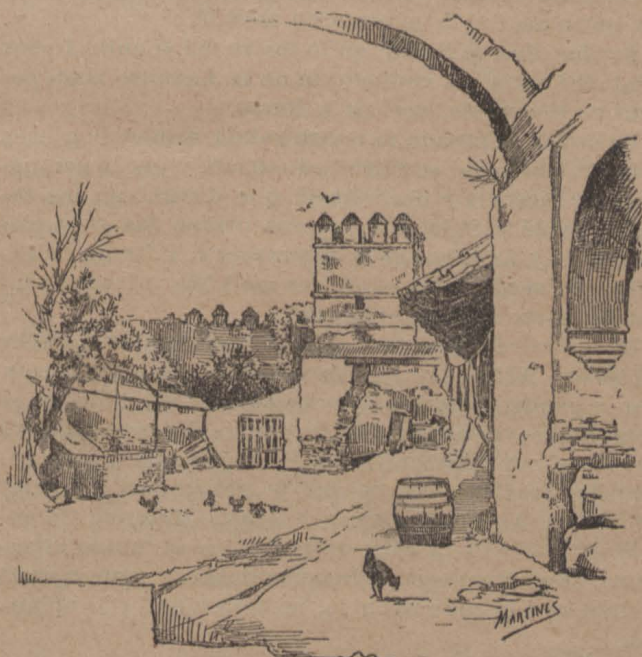
Sainete en un acte, en prosa, original de don Emili Vilanova. Estrenat la nit del 28 del passat en lo teatro Romea.

Una serie d' escenas entre gitanos tractadas de má mestra, ben escritas y fent gala d' una observació acabada, es la trama principal que avalora la bondat d' aquesta producció.

Lo desempenyo siguié bó, sobressurtint extraordinariament la senyora Munné y 'l senyor Daroqui, no quedant per aixó enrera la senyora Adela y 'ls senyors Goula y Capdevila.

X.

CATALUNYA PINTORESCA

POLINYÀ

Servey de fora

ASNOU.—Lo diumenge, dia 20 del corrent, la companyia de aficionats d'aquesta vila, baix la experta y entesa direcció del reputat actor don Emili Graells, posá en escena lo drama *Los Pastorcillos en Belén*, que obtingué una execució admirable (tractanse d'aficionats), mereixent los aplausos de la lluhida y numerosíssima concurrencia que omplía

l local. La part musical va correr á cárrech de la orquesta «Antiga Eudalts», de Mataró, baix la discreta y experta batuta de D. J. Vinent, mestre de música de nostra vila.—J. P. T.

GIRONA.—Diumenge, dia 20 del passat s'estrená en la societat «Círculo de San Narciso» la xistosa humorada en un acte *Los grills de las sebas*, original del senyor Roig y Millás, la que fou desempenyada per los aficionats de la mateixa senyor Antonietti, Viñolas, Planas, Carles, Surroca y Carmassín, los quals estaren molt acertats en lo desempenyo dels corresponents personatges.

Igualment se posaren en escena la divertida comedia *Sebas al cap*.

Totas foren molt aplaudidas per la numerosa concurrencia que omplía lo local del teatro.—M. I.

VICH.—Divendres, 18, va debutá en lo teatro del café de Catalunya una companyia de sarsuela, baix la direcció del mestre don Joseph Rovira y del director d'escena y baix cómic D. Baldomero Masana, de la que forman part lo tenor cómic D. Celestino Tello, la primera tiple D.ª Angela Perejamo y las segonas senyoretas Teresita y Paquita Masana, tots tres dias han posat obras castellanas.

Dech fer constar que tots los artistes indicats, inclús los germans Pujol, se portaren molt bé.

Per los dias de Nadal, en lo teatro del «Centro Industrial» hi actuá la companyia de D. Leandro Soto, posant en escena *La mort de 'n Maceo*.

La setmana pasada lo teatro catalá estava de gloria.

En lo teatro del «Centro Industrial» y per la companyia de sarsuela y declamació que dirigeixen los senyors Jordá y Soto, s'hi representaren las sarsuelas *La criada* y *Lo somni de la Ignocencia* y l drama *La Puñilla de Caixás*; totas varen ser molt ben interpretadas per las parts de la companyia.

En lo teatro Ausonense s'hi va representar *Lo llibre del honor*, *Nit de nuvis* y *No sempre 'l que paga trenca*. Varen pendrehi part, á més dels aficionats del «Casino Comercial», las actrius donya Dolors Santana y donya Ernesta Grau y ls actors don Emili Graells y don Joseph Saperas, (á pesar de que ls programas anunciaban á don Anton Morera y á donya Manuela Selles.

En lo teatro de la «Juventud Católica», entre altrás obras, se posá en escena la comedia *Modas*, que agradá moltíssim á la concurrencia, no escasejanthi ls aplausos.

En lo teatro de la societat de aucellistas y pescadors «La Primitiva» se posaren en escena las pessas *Sebas*

al cap y l privilegi d'estreno *Los grills de las sebas*, essent bó lo desempenyo.

Lo dia primer del any nou tornarà á treballar en lo teatro-café de Catalunya la companyia de sarsuela que dirigeixen don Baldomero Masana y don Joseph Rovira.—J. S.

REUS.—La societat recreativa «Juventut Reusense», lo dia 25, á la nit, posá en escena lo melodrama en 5 actes titulat *Un voluntari de Cuba*.

Lo dia 26 se posá en escena l'aplaudit drama *Misteris de familia*, funció dramática ab que obsequiá á sos concurrents la societat «El Alba».—S.

TARRASSA.—La nit del 25 l'«Associació de Catòlics» posá en escena lo bonich drama en dos actes *La levita del avi*, y la nit del 26 *L'Angel de Puigcerdà*, y l mateix dia á l'«Ateneu Tarrassense» s'hi posá l drama *La fals, ó lo cap de colla*.—N.

RIPOLL.—Diumenge passat, per la companyia que dirigeix D. Leandro Soto, se representá la sarsuela catalana *De dotze á una*, la valenciana *Qui fuig de dey... corre de vaes* y l'episodi *La mort de 'n Maceo*, en quals obras varen distingirshi las senyoras Enriqueta, Carolina y Serrat, y ls senyors Soto, Guillot y Alcaina.

X.

SANT MARTI DE PROVENSALES.—La nit del 25 un bonich programa oferí lo «Círcul Republicá Nacional».

Un preciós drama d'Echegaray, y la bonica pessa *La ratlla torta*.

La mateixa nit del 25 se posá en escena en l'«Auro-ra Martinense» lo drama *Las Joyas de la Roser*, distingintshi la senyora Oliva y ls senyors J. Elías, Blasi, Mestres, Freixa é Iborra.

Acabá la funció ab la pessa *Cura de moro*, en que s'hi distingiren Rosanas, Escuté, Díaz y demás que hi prengueren part.

Al «Ateneu Provensalense» se posá en escena lo mateix dia lo drama *La Banda de Bastardía*, sobressurtint lo senyor Parellada, secundant ab acert tots los demás.

Finalisá la funció ab lo quadro de costums *Los tres toms*.—F. M.

BADALONA.—En lo teatro Zorrilla s'hi ha representat aquets dias de festas *Lo cup* y *Una hora tonta*.

A.

TARRAGONA.—Las produccions catalanas posadas en escena aquets dias son: *Sense sogra*, *De Nadal á Sant Esteve*, *L'herencia del oncle Pau*, *Lo joch dels disbarats*, *Qui compra maduixas* y *Del ball al bany*.—N.

CANET DE MAR.—Además d'un important drama castellá, del programa del «Centre Canetench», lo dia de Nadal, ne formaba part la bonica sarsuela *L'Allojat*.

R.

MATARÓ.—La companyia del senyor Gil, lo dia 25, á més de tres sarsueletas castellanas, posá també en escena la bonica comedia valenciana *Correr de baes...*

O.

TORELLÓ.—Lo dia 25 del passat, ab motiu de la festivitat de Nadal, en lo teatro Gayarre va representarse lo preciós drama de Soler y Feliu y Codina *La filla del marxant* y la comedia *La Teta Gallinaire*. En lo «Cen-

tre Familiar Recreatiu» la obra de Soler *Los Pastorets Garrofa y Pallanga ó lo Bressol de Jesús*.

Totas las obras varen ser molt ben interpretadas.

F. F.

MANLLEU.—Divendres, 25 del passat, festivitat de Nadal, en lo teatro García y per la companyia d'aficionats de la societat coral «La Estrella» va representar-se la tragedia de Guimerà *Mar y Cel*.

Varen pendrehi part, á més dels dits aficionats, la primera actriu donya María Prats y l'actor senyor Laplana. Dita obra va ser molt ben interpretada.

M. X.

SABADELL.—Lo programa de la nit del dia 25 lo formaban lo drama *Lo liri d'aygua*, *Mestre Olaguer* y la comedia valenciana *Toni Manena y Chuan de la son*.

En lo teatro de l'«Academia Católica» los días 26 y 27 se posá en escena lo drama bíblic de don Joaquim Albanell y Vilas *Los Pastorets nous*.

Lo primer día s'hi notá certa inseguritat per falta d'ensaig, pero en cambi lo segon dia, lo desempenyo no deixá res que desitjar, com ho probaren los entusiastas aplausos que escoltaren los actors, especialment los senyors Balmes, Serra y Campmajó.

Estava anunciada per ahir la tercera representació.

B.

MANRESA.—Lo *ferrer de tall*, *La pena de mort*, *Un barret de pega* é *¡Infanticidi!* han sigut las obras representadas las nits de Nadal y Sant Esteve en lo Teatro-Conservatori.

L'empresa s'haurá pogut convencer de que ha estat acertada escullint funcions catalanas, donchs en los mentats días lo teatro estigué plé de gom á gom.

La redimida es lo títol d'un drama en tres actes, escrit en prosa per don M. Fius y Palá quin estreno tindrà lloch lo día dels Reys.—I. T.

ARENYS DE MAR.—La companyia de sarsuela que dirigeix D. Joseph Gil posá en escena en lo Teatro Principal, lo dia 24 del passat Desembre, tres sarsuelas castellanas.

Lo dia 26, festivitat de Sant Esteve, lo saló d'espectacles del «Ateneu» s'omplí de gom á gom, pel motiu de donarse la funció á benefici dels soldats que retornin malalts ó ferits de las guerras de Cuba y Filipinas.

Dita funció consistia en la presentació de quadros disolvents per l'aficionat Anton Vidal, de Caldetas. Acabats aquets, se doná comens á la importantíssima rifa de valiosos objectes, regalos de varios socios de dita societat, lo cual 'ns abstenim d'anomenarlos per ésser en gran número los senyors que hi cooperaren.

Lo resultat líquit signé el de 280 pessetas que's repartirán de la manera següent: 200 pessetas á la Diputació Provincial de Barcelona y lo sobrant á las dugas familias dels dos joves fills d'aquesta vila, que moriren en la isla de Cuba.

Desde aquestas columnas felicitem als socis del «Ateneu» per lo que saben identificarse en tan nobles sentiments, sempre que's presenten casos per l'istol humanitaris.—P.

CORNELLÁ.—Dissapte passat, en lo teatro d'aquesta població se posá en escena *La copa del dolor*, que obtingué entusiastá acullida. En lo desempenyo varen distingirshi la senyora Oliva y 'ls senyors Mans, J. Elías, Guinart y Santgenís, encara que aquest últim no estigué á tanta altura.

Finalisá la funció ab la bonica pessa *Tirant l'art*.

S.

Novas

COMENSA en lo folletí d'avuy y acabarà ab lo del número vinent, la divertida producció *L'home dels nassos*, en un acte, original y en vers de M. Figuerola y Aldroféu.

Albin Valabreque, conegut autor de *Les vacances du mariage*, nos pregá fem públich á nostres compatriotas que á París está formantse un comité d'autors dramátichs, quin objecte será lo defensarse dels plagiaris. Se donarán á la publicitat los noms de tots aquells que se 'ls atrapi en delictes de plagi perseguintlos per totas las vias legals y devant dels tribunals.

Tindrém á nostres lectors al corrent de totas las noticias que referent á n'aquesta institució anirém rebent.

La nova anterior nos ha dut á la memoria lo curiós descubrimient de plagi posat de manifest en un ben escrit article publicat lo dia 6 del prop-passat Desembre en lo *Diario de Tarragona*. En ell s'hi prova ab molt art, molta gramática, molts modos, elevada cultura y deguda educació, la originalitat que l'etern plagiari Ferrer y Codina gasta quan escriu poesías castellanas que ve á ésser de la mateixa classe y cantitat, poch mes poch menos, que quan confecciona comedias catalanas, y també al igual que ab ellas patentisant la nota de mal escriptor.

La calle de los suspiros, es lo títol de la poesia en qüestió y el *Romancero Morisco*, que conta ya alguns sigles, qui ha pagat la festa.

Firma l'article *Perdigón*, y á fe que la *perdigonada* resulta certera *bala rasa* per lo ben dirigida, ja que á més del plagiari, arreplega de plé á plé ab atinadas indicacions, als pochs, que ab un dalit digne de més bona causa, pretenen fer bona la labor d'aquella personalitat literaria.

Nostra enhorabona al aixerit *Perdigón*, desitjantli salut y pólvora pera la cassa d'aus d'aquesta classe.

Al teatro Principal de Tarragona, s'ha estrenat un drama en tres actes, castellá, original del autor del arreglo *La criada del rector*, y entusiasta defensor de las *originalitats* literarias de Ferrer y Codina, segons poguerem veurer fa pòchs días en un article firmat ab tots sos noms en lo *Diario Mercantil* d'aquesta ciutat.

Lo drama estrenat á Tarragona porta per títol *La pàlida*, y per datos que 'm ilegít s'en despren que 'l primer acte, lo segon y 'l tercer, son fluixos y tota la obra en sí, d'un corte romántich *demodé*.

Si la obra aquesta es original, com aixís ho tením entés, nos mou certa admiració pera aquest autor, que no tením cap reparo en confesarla. Tal es l'abnegació d'escriurer obras originals y defensar aihora ab un ardor digne de millor causa, á qui donant obras com originals se l'ha atrapat varias vegadas en lo delictes de plagi.

Es un cas que no l'acabem d'entendrer.

Dilluns passat morí á la edat de 20 anys, D. Rafel Gimeno Layus, víctima d'una afecció pulmonar, an-

tich colaborador nostre, per quin periódich doná repetidas probas d' afecte.

Reposi en pau tan bon company.

Morí també al mateix dia lo pare de nostre colaborador D. Lluís Almerich, al que acompanyem en lo sentiment que tan irreparable pèrdua li ha produhit.

Lo dia de Nadal s' estrená en lo teatro Español, de Madrid, lo drama *La real moza*, original del eminent dramaturg D. Joseph Feliu y Codina.

Segons notícias, la obra no desmereix res de tan atilada ploma. En quant al efecte que produhí al públich, son distints los parers de la premsa. Per aquest motiu no podem anyadir res més, fins á estarne mes ben informats, que 'l senyor Feliu y Codina feu retirar l' obra al endemá del estreno.

Havém tingut el gust de veurer la exposició de pintura de senyoretas, instalada en el Saló Parés. Hi ha verdaderas obras d' art, sobressurtint els treballs de A. Martí, y las preciosas copias dels tapissos de la Diputació Provincial, degudas á la filla del genial actor catalá Iscle Soler.

Tením notícias que dintre poch's dias será entregat al quadro dramátich de la societat «Ateneo Marqués de la Mina», un sainete original dels senyors B. Nani y Jep del Arpa.

La colla «Apats y lletres», agrupació de joves escriptors, celebrarà aquesta nit lo sopar anyal, en una de las millors fondas de nostra ciutat.

Als que desitjin assistirhi se 'ls convoca pera las nou d' aquest vespre al café Espanyol de la Plassa Real.

Demá diumenge, al teatro del Masnou se verificará una funció extraordinaria á benefici del primer actor senyor Graells. En dita funció s' hi vericará l' estreno del quadro dramátich *Mort y vida*.

PRINCIPAL.—S' ha vist molt concorregut durant las passadas festas.

Pera dijous passat estava anunciat lo benefici del aplaudit actor genérich Joaquim Montero, ab un programa variadíssim del que 'n formavan part dos estrenos, dels quals n' es autor lo mateix beneficiat. Un de dits estrenos es *El senyor Paladarias*, continuació de *Lo somni de la Ignocencia*.

LICEO.—La celebrada ópera de Ponchielli, *Gioconda*, ha sigut un triomf pera tots els que han pres part en lo desempenyo. Obtingueren en lo primer acte molts aplausos la senyoreta Gardeta en el aria, igualment que 'ls senyors Blanchart y Giraud, en lo duo.

Lo segon acte valgué una ovació á la senyora Tetràzzini y la contralt senyoreta Campodonico, la cual debutaba aquella nit, captantse la simpatía del públich desde que surtí á l' escena, donchs posseheix una veu potent y ben timbrada.

En lo tercer acte, el senyor Lupi, contribuí á la esmerada execució de l' obra, en el qual lo *ball de las horas*; tingué que repetir-se; y en lo quart acte foren molt aplaudidas las senyoras Tetràzzini y Campodonico y els senyors Blanchart y Giró, que ratllaren á gran altura.

Los coros cumpliren bastant be y la orquesta molt

acertada, baix la direcció del mestre Campanini, que fou cridat ab insistència pel públich.

En conjunt, una *Gioconda* de primera.

Lo diumenge passat á la tarde, va debutar en *Amleto* el barítono senyor Puiggener, junt ab las senyoras Blanchart y Boslka, obtenint molts aplausos el senyor Puiggener durant tota l' obra, pero ahont sigué gran la ovació fou en lo brindis del segon acte, en el qual va ser cridat repetidas vegadas al palco escénich. Foren molt aplaudidas també las senyoras Boslka y Blanchart.

ROMEA.—No hi ha hagut més novetat que l' estreno del sainete que ressenyem en lo mateix número.

TÍVOLI.—Sarsuela gran, del bon repertori antich, es lo género que segueix explotantse ab molt éxit durant los dias festius.

ELDORADO.—Continúa lo domini de las coplas de Gedeón en la sarsuela *Cuadros disolventes*.

En la funció d' ignocents va estrenarse, y després ha continuat representantse á diari, una revista titulada *Vamos á ver lo que pasa*, que ha agradat molt.

NOVETATS.—La companyia de declamació del senyor Tutau ve actuant en aquest teatro los dias festius, essent contadas las representacions que en dias de feyna s' hi donan. Es sensible que tan important companyia no puga actuar á diari, com per sos mérits se fá mereixedora.

GRANVIA.—Bona fortuna es la que afavoreix aquest teatro. Numerós es lo públich que acut á disfrutar de las variadas funcions de ball y sarsuela que á diari li ofereixen.

Y á fe que com á baratura ja no pot demanarse més; l' empresa arribará al gran máxim d' ella dilluns vinent en la funció que ha organísat á benefici dels noys. Nada menos que á més de concedirlos entrada franca, los obsequiará ab un chocolate per... nasets, nos sembla més propi que per barba, tractantse de criaturas.

No creyem s' hagi vist cas semblant en cap altra empresa.

LA CONSTANCIA.—Després de l' escullida funció castellana del dia de Nadal, lo dia de Sant Esteve s' hi representaren las comedias *Pintura fi de siglo* y *Als peus de vosté*, finalísant ab un ball de societat, que 's repetí al dia següent á la nit.

Lo lluhit públich qu' acudeix á n' aquesta societat ha quedat molt satisfet, de l' aplech de festas ab que se l' ha obsequiat.

Acte d' adhesió á D. Joseph Ximeno Planas

Al número vinent continuarà publicantse la llista dels noms y donatius que venen seguidament adherint-se á tan important acte, no fentho avuy per la falta de temps en anotar tots los noms de las llistas rebudas á última hora.

Segueix oberta la suscripció en los establiments següents:

Imprempta y llibreria «L' Avenc», Ronda Universitat, 4.—Redacció de *La Tomasa*, Sant Ramon, 6.—Administració de *Lo Regionalista*, Escudillers Blancs, núm. 8, 1.er—Redacció de LO TEATRO REGIONAL, Plassa del Pi, 3, 2.^{on}—Rambla de las Flors, 33, xacolateria.—Botiga del Vano, Hospital 19.—«El Ingenio», Raurich, 6.

S' agraphirá la remisió de totas aquellas llistas que pugan donarse ja per terminadas.—LA JUNTA.

Tipografia «La Académica», Ronda de la Universitat, 6; Teléfono 861